

REFERAT Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati 2022-2023 d. 06-03-2023

Mødedato Mandag d. 06. marts 2023 kl. 13:00

Mødested Mødelokale A; Regionshuset, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Øst

Indholdsfortegnelse

Deltagere.....	3
Orientering: Patientinddragelsesudvalget i Region Nordjylland.....	5
Drøftelse af Budget 2024.....	8
Beslutning: Mulighed for at stille borgerforslag.....	11
Drøftelse: Borgerinddragelse af unge under 18 år.....	16
Orientering.....	18
Eventuelt.....	20

Punkt 1: Deltagere

1

Deltagere

Marianne Mulle Jensen (formand)
Jess V. Laursen (næstformand)
Anne Honoré Østergaard
Jens-Henrik Kirk
Kirsten Morild Andersen
Ole Stavad
Torben Ringe Christensen

Administrative deltagere

Chefkonsulent Mette Ankjær Jensen (udvalgssekretær)

Ad Hoc deltagere

Kontorchef Daniel K. Simonsen
Fuldmægtig Maja Behrmann
Økonomichef Rune Vinther Herslund

Punkt 2: Orientering: Patientinddragelsesudvalget i Region Nordjylland

2021-054151

2

Orientering: Patientinddragelsesudvalget i Region Nordjylland

---

Resumé

Repræsentanter fra Patientinddragelsesudvalget i Region Nordjylland fortæller om udvalgets arbejde og udvalgets betragtninger og ideer for borgerinddragelse set fra et patientperspektiv.

Det indstilles, at Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Patientinddragelsesudvalget i Region Nordjylland er talerør for brugerne i forhold til beslutninger på både det somatiske og psykiatriske sundhedsvæsen.

Det er lovbestemt, at Regionsrådet skal nedsætte et patientinddragelsesudvalg bestående af:

- 3 medlemmer udpeget af Danske Patienter
- 3 medlemmer udpeget af Danske Handicaporganisationer
- 1 medlem udpeget af Regionsældrerådet, og
- 1 medlem udpeget af Ældre Sagen.

Patientinddragelsesudvalget skal systematisk inddrages i arbejdet med sundhedsaftalen og praksisplanen og kan i øvrigt drøfte og kommentere emner, som udvalget finder relevante for sammenhængen i forløb mellem sygehuse, praksissektor og kommunale tilbud.

Lovgivningen fastsætter også, hvordan Patientinddragelsesudvalget skal inddrages i sundhedsklyngernes arbejde.

Patientinddragelsesudvalget behandler ikke enkeltsager.

Hvert år i november uddeler Patientinddragelsesudvalget Patienternes Pris, der går til en hospitalsafdeling, som er indstillet til prisen af tilfredse patienter og pårørende.

På mødet i Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati vil repræsentanter fra Patientinddragelsesudvalget fortælle om udvalgets arbejde og udvalgets betragtninger og ideer for borgerinddragelse set fra et patientperspektiv.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati

1. Tager Patientinddragelsesudvalgets orientering til efterretning.

Referat

Lisbeth Larsen og Anni Olesen fra Patientinddragelsesudvalget fortalte om udvalgets opgaver og arbejde.

Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati tog orienteringen til efterretning. De to udvalg drøftede bl.a. forskellige muligheder for at drage nytte af hinanden.

Punkt 3: Drøftelse af Budget 2024

2022-047126

3

Drøftelse af Budget 2024

Resumé

I henhold til procesplan for Budget 2024 drøfter de politiske udvalg i marts måned perspektiverne for det kommende budget.

Budget 2024 indledes på bagtæppet af en svær og alvorlig situation i sundhedsvæsenet, hvor de nordjyske hospitaler allerede ved indgangen til 2023 ser ind i en betydelige økonomisk ubalance.

I lyset heraf indstilles det, at Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati drøfter perspektiverne for Budget 2024 i relation til udvalgets opgaveportefølje.

Økonomichef Rune Vinther Herslund deltager i punktet.

Sagsfremstilling

I henhold til proces- og tidsplan for Budget 2024 drøfter de politiske udvalg i marts måned perspektiverne for det kommende års budget.

Budget 2024 indledes på bagtæppet af en svær og alvorlig situation i sundhedsvæsenet. Hospitalerne er pressede og præget af et stort omstillingsarbejde i forhold til en normalisering af både økonomi og drift uden statslige kompensationsmuligheder ift. bl.a. Covid-19.

Allerede ved indgangen til 2023 står hospitalerne overfor en betydelig økonomisk ubalance, hvis det nuværende driftsniveau fortsætter.

Derfor bad Forretningsudvalget, på møde d. 13. februar, Aalborg UH og Regionshospitalet om at udarbejde handleplaner med henblik på økonomisk balance. Handleplanerne skal præsenteres for Forretningsudvalget den 20. marts.

Arbejdet ift. tilbagevenden til en normaliseret driftssituation og en økonomi i balance, sætter naturligt sit præg på Budget 2024. Et væsentligt fokus i budgetprocessen bliver, at bidrage til strukturel balance og sikre en konsolidering af "basisdriften" på de nordjyske hospitaler.

På mødet vil der blive givet et kort indledende oplæg om den overordnede rammesætning for Budget 2024 i forlængelse af hospitalsledelsernes oplæg, som dannede rammen om drøftelserne på det virtuelle budgetmøde d. 7. februar.

I lyset af den udfordrede økonomiske situation regionen står i indstilles det, at Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati drøfter perspektiverne for Budget 2024 i relation til udvalgets opgaveportefølje, herunder behovet for videreførelse af puljerreservationen på 0,5 mio. kr. til borgerinddragende initiativer.

Hovedlinjerne fra udvalgets budgetdrøftelser vil indgå i Forretningsudvalgets drøftelse af Budget 2024 på mødet d. 17. april.

Orientering vedr. borgerinddragelse i budgetprocessen

Forretningsudvalget godkendte på møde d. 16. januar 2023 udvalgets indstilling fra møde d. 14. december 2022 vedr. afholdelse af et temaspecifikt borgermøde som led i budgetprocessen for 2024.

På mødet vil administrationen præsentere en foreløbig skitse til plan for borgermødet og overvejelser ift. temaer.

I forbindelse med de politiske udvalgsdrøftelser i marts 2023 lægges der op til, at alle udvalg får mulighed for at drøfte administrationens foreløbige oplæg.

Forretningsudvalget behandler ramme og temaer for borgermøde på møde d. 20. marts.

Borgermødet afholdes lørdag d. 29. april.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati

1. Drøfter perspektiverne for Budget 2024 indenfor udvalgets opgaveportefølje

Referat

Økonomichef Rune Vinther Herslund præsenterede i hovedtræk perspektiver for Budget 2024.

Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati drøftede punktet. Udvalget ønsker at sikre, at udvalgets opgaver lever videre under andre former, når udvalgets funktionsperiode efter planen udløber ved årets udgang. Som udgangspunkt ønsker udvalget at fastholde en pulje til borgerinddragende og demokratifremmede tiltag.

Punkt 4: Beslutning: Mulighed for at stille borgerforslag

2021-054151

4

Beslutning: Mulighed for at stille borgerforslag

Resumé

Der skal tages stilling til et forslag om og en model for borgerforslag i Region Nordjylland – herunder økonomi og finansiering.

Borgerforslag er en metode til borgerinddragelse, hvor alle borgere (eventuelt indenfor en aldersmæssig og/eller geografisk afgrænsning) kan fremsætte forslag til beslutning blandt de folkevalgte – forudsat at forslaget har opnået støtte blandt et nærmere bestemt antal borgere.

Metoden er kendt fra Folketinget – se www.borgerforslag.dk – og fra et antal danske kommuner, heriblandt fx Frederikshavn - se www.frederikshavn.dk/politik/byrad/borgerforslag.

Administrationen indstiller, at Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet

1. Godkender den beskrevne model for borgerforslag på rn.dk med en aldersgrænse på 18 år og et krav om 5000 stemmer for at forslaget skal behandles i Regionsrådet
2. Godkender, at det i praksis er den relevante udvalgsformand, som begærer et forslag, som har opnået de fornødne antal stemmer, behandlet i Regionsrådet
3. Godkender at modellen for borgerforslag ikke kræver MitID
4. Bevilger et rammebeløb på 250.000 kr. til udviklingen af den tekniske løsning til borgerforslag på rn.dk. Beløbet bevilges af puljen på 0,5 mio. kr. til borgerinddragelse i budget 2023.

Sagsfremstilling

Muligheden for at stille borgerforslag indgår som en del af Region Nordjyllands strategi for borgerinddragelse, som fremlægges til beslutning i Regionsrådet i marts 2023. Idet forslaget om borgerforslag potentielt har implikationer af både principiel og økonomisk karakter, fremsættes det til særskilt behandling. Hvis forslaget ikke godkendes, konsekvensrettes strategien for borgerinddragelse.

Beskrivelse

Forslaget om muligheden for at stille borgerforslag består i følgende:

Borgere kan via Region Nordjyllands hjemmeside kan stille et forslag, som - hvis visse kriterier er opfyldt - fremsættes på Regionsrådets dagsorden til beslutning. De oprettede forslag vil fremgå af hjemmesiden, hvor andre borgere kan stemme på dem.

Aldersgrænsen for at oprette og stemme på forslag er 18 år, og det er et krav for begge dele, at borgeren bor i Region Nordjylland.

Forslaget skal opnå 5000 stemmer indenfor seks måneder (af hensyn til aktualitet - denne tidsfrist gælder også på fx borgerforslag.dk).

Når forslaget har opnået 5000 stemmer indenfor seks måneder, fremsættes det af den udvalgsformand, hvis område forslaget hører under, til beslutning på det førstkommende regionsrådsmøde, dog minimum en uge efter antallet af stemmer opfyldes.

At det er en udvalgsformand, som skal fremsætte forslaget på regionsrådsmødet, skyldes, at borgere i henhold til styrelsesloven ikke kan indbringe sager for Regionsrådet eller udvalgene. Det kan alene medlemmer af Regionsrådet.

Praksis vil derfor være, at hvis et borgerforslag opnår de fornødne underskrifter, så skal den relevante udvalgsformand begære sagen på Regionsrådets dagsorden. Her kan Regionsrådet så enten

- A) Afvise forslaget
- B) Godkende forslaget, som det foreligger
- C) Beslutte, at forslaget skal behandles i et udvalg for endelig beslutning eller eventuel genbehandling i Regionsrådet

Yderligere kriterier, der skal opfyldes

For at et borgerforslag kan fremsættes på regionens hjemmeside skal følgende kriterier opfyldes:

- Forslaget skal vedrøre Region Nordjyllands anliggender
- Forslaget må ikke indeholde personfølsomme eller ulovlige oplysninger eller på anden måde stride mod lovgivningen
- Der kan ikke stilles forslag om emner, som Regionsrådet allerede har truffet beslutning om i gældende valgperiode med mindre, der foreligger nye oplysninger

Regionssekretariatet sikrer, at et forslag overholder de gældende kriterier, inden det offentliggøres på rn.dk.

Overvejelser

Muligheden for at fremsætte borgerforslag i Region Nordjylland er blevet drøftet på flere møder i det rådgivende Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati.

Drøftelserne har bl.a. drejet sig om aldersgrænse og det påkrævede antal støtter, men også om det tekniske set-up for tilbuddet – herunder identifikation med MitID både ved oprettelse af borgerforslag og ved afgivelse af stemme på et borgerforslag.

Udvalget har peget på Folketingets www.borgerforslag.dk som en "state-of-the-art løsning". Løsningen, som kræver log in via MitID, er bl.a. kendetegnet ved, at processen for oprettelse af forslag og afgivelse af stemme er meget automatiseret/digitaliseret. Administrationen har ved henvendelse til Folketinget fået oplyst, at denne løsning har kostet 1 mio. kr. i etablering og løbende koster godt 0,5 mio. kr. årligt at drifte – plus 1,1 mio. kr. årligt til de 1,7 årsværk, som driver ordningen.

Der findes som nævnt også kommuner, som benytter borgerforslag som en metode til borgerinddragelse. Typisk har borgerne adgang til at stille borgerforslag (og stemme på den) via en form for formular på kommunens hjemmeside. Det er forskelligt fra kommune til kommune, om der kræves MitID for at oprette og stemme på borgerforslag.

Administrationen har været i dialog med to kommuner om deres borgerforslagsløsning: Frederikshavn og Haderslev.

I Frederikshavn Kommune bliver muligheden for borgerforslag sjældent brugt af borgerne (ca. 10 forslag på fire år – ingen af forslagene har kunnet samle stemmer nok til at blive fremstillet i byrådet). Ved overgangen fra NemID til MitID blev det politisk besluttet, at den tekniske løsning ikke skal opdateres til MitID – idet det er

omkostningstungt, og kommunen vurderer, at den påkrævede identifikation med NemID har virket som en barriere. Fremover bliver det et mere håndholdt arbejde at kontrollere at forslagsstillere og støttere rent faktisk har tilknytning til kommunen.

Den IT-leverandør, som har lavet løsningen til Frederikshavn Kommune, er den samme leverandør, som Region Nordjylland anvender til rn.dk. Anbefalingen fra denne leverandør, som også har leveret lignende løsninger til andre kommuner, er, at en løsning til borgerforslag IKKE bør kræve adgang via MitID, da dette fungerer som en stopklods for mange borgere og i væsentlig grad forhindrer løsningen i at blive anvendt.

Fra Haderslev (som ikke benytter adgangskontrol i form af NemID/MitID) lyder det, at der kun stilles få forslag, og at disse opnår få støtter. Her skal kommunalbestyrelsen i løbet af 2023 evaluere ordningen.

I artiklen "[Kommuner siger stort set altid nej til borgerforslag](#)" i [Altinget fra 2019](#) i Altinget fra 2019 henvises til en rundspørge til landets kommuner: 26 af landets 98 kommuner havde på daværende tidspunkt en ordning med borgerforslag. 48 gange havde borgere samlet nok stemmer ind til et forslag, som efterfølgende skulle behandles af politikerne i kommunalbestyrelsen. Kun to gange blev et forslag vedtaget. Derfor sættes der i artiklen spørgsmålstegn ved disse ordningers demokratiske effekt. Omvendt argumenteres der i samme artikel for, at den demokratiske succes allerede ligger i, at forslagene stilles, støttes og drøftes politisk.

Dette er nogle af de overvejelser, som ligger bag den model og tekniske løsning, som Administrationen indstiller, og hvor der er tilstræbt en balance mellem de økonomiske udgifter, brug af personaleressourcer og den forventede anvendelse af muligheden for at stille borgerforslag.

Den indstillede løsning

Administrationen indstiller en løsning, hvor der via Region Nordjyllands hjemmeside kan oprettes og stemmes på borgerforslag.

Et forslag offentliggøres først, når Administrationen har kontrolleret, om det lever op til de nævnte kriterier.

Antallet af stemmer på et forslag vil løbende blive offentliggjort på hjemmesiden.

Løsningen vil leve op til krav om databeskyttelse og GDPR.

På baggrund af anbefalinger fra IT-leverandør og de nævnte kommuner vedr. hensynet til at lette borgernes adgang til at stille og støtte borgerforslag, indstiller administrationen, at løsningen ikke kræver identifikation med MitID.

Økonomi

Da den ønskede løsning ikke er en "hyldevare" og ydermere ikke er teknisk detaljeret beskrevet, har det ikke umiddelbart været muligt at få oplyst en fast pris på opgaven.

Det anslås, at en løsning **uden** MitID vil koste mellem 155.000 kr. - 257.000 kr. Dertil kommer et ukendt antal personaletimer i forbindelse med beskrivelse, udvikling og implementering af løsningen og sidenhen til promovning og drift af løsningen.

Skal løsningen være **med** MitID login, er den anslåede pris mellem 231.000 kr. – 360.000 kr.

Løsningen indstilles finansieret af midlerne i budget 2023 til borgerinddragelse (0,5 mio. kr.).

Kommunikation og dialog

Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati har drøftet spørgsmålet om muligheden for borgerforslag på udvalgsmøder 23. juni, 14. september og 14. december.

Emnet har desuden været drøftet på gruppeformandsmøde og udvalgsformandsmøde i efteråret 2022.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet

1. Godkender den beskrevne model for borgerforslag på rn.dk med en aldersgrænse på 18 år og et krav om 5000 stemmer for at forslaget skal behandles i Regionsrådet
2. Godkender, at det i praksis er den relevante udvalgsformand, som begærer et forslag, som har opnået de fornødne antal stemmer, behandlet i Regionsrådet
3. Godkender at modellen for borgerforslag ikke kræver MitID
4. Bevilger et rammebeløb på 250.000 kr. til udviklingen af den tekniske løsning til borgerforslag på rn.dk. Beløbet bevilges af puljen på 0,5 mio. kr. til borgerinddragelse i budget 2023.

Referat

Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati godkendte indstillingen.

Punkt 5: Drøftelse: Borgerinddragelse af unge under 18 år

2021-054151

Bilag

inddragelse af unge under 18 år i de nordjyske kommuner.docx

5

Drøftelse: Borgerinddragelse af unge under 18 år

Resumé

Som ønsket på sidste møde af et af udvalgets medlemmer lægger Administrationen op til en drøftelse af, hvordan Region Nordjylland i højere grad kan inddrage unge under 18 år.

Sagsfremstilling

På seneste møde i Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati stillede Kirsten Morild forslag om, at udvalget på det kommende møde drøfter, hvordan Region Nordjylland i højere grad kan inddrage unge under 18 år.

Det blev aftalt, at Administrationen som forberedelse til drøftelsen afdækker, i hvilket omfang og hvilken form de nordjyske kommuner inddrager målgruppen.

På baggrund af oplysninger tilgængelige på internettet har Administrationen udarbejdet vedlagte oversigt, som viser, at de nordjyske kommuner i varieret grad (både hvad angår form, omfang og indhold) arbejder med inddragelse af unge under 18 år.

I nogle kommuner knytter inddragelsen an til kommunalbestyrelsens arbejde. I andre kommuner sker inddragelsen i højere grad med henblik på at skabe arrangementer og events for unge.

I et par kommuner (Thisted og Morsø) er de unge selv drivkraften bag de inddragende fora.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati

1. Drøfter hvordan Region Nordjylland i højere grad kan inddrage unge under 18 år.

Referat

Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati drøftede emnet.

Administrationen undersøger til et kommende møde, i hvilke sammenhænge Region Nordjylland har berøringsflader med de unge.

Bilag

1. inddragelse af unge under 18 år i de nordjyske kommuner.docx

Punkt 6: Orientering

6 Orientering

Under dette punkt vil Administrationen orientere om:

- Status på oplæg ved Danske Regioners generalforsamling

Referat

Administrationen orienterede om ændret dagsorden på Regionernes Politiske Topmøde. Regionernes arbejde med emnet "borgerinddragelse" vil nu blive præsenteret i en lille elektronisk 'folder'.

Punkt 7: Eventuell

7

Eventuelt

Referat

Under dette punkt aftalte Udvalg for Borgerinddragelse og Demokrati, at udvalgsformanden tager kontakt til regionsrådsformanden med henblik på at udvalgets fremtid (og budget i relation hertil) bliver drøftet og afklaret på kommende formandskabsmøde.

Der blev fremsat et forslag om af afsætte en pulje i regi af udvalget med det formål at støtte borgerinitierede borgermøder og lign. som har en regional vinkel og regional deltagelse.